

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDICTIONALĂ
NR. 0386 / 23 DEC 2021

Palatul Parlamentului
Calea 13 Septembrie nr.2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725, București, România
Telefon: (+40-21) 313.25.31; Fax: (+40-21) 312.54.80
Internet: <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

Dosar nr.3866A/2021

SENATUL ROMÂNIEI
Nr. II *28* / *23.12.2021*

Biroul permanent al Senatului

90 / *23.12.2021*

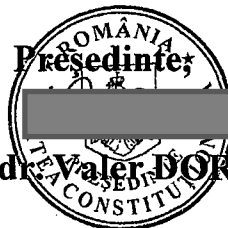
Domnului
Florin-Vasile CÎTU
Președintele Senatului

190/2021
În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(3) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă trimitem, alăturat, în copie, sesizarea formulată de Guvernul României, referitoare la neconstituționalitatea Legii pentru modificarea și completarea art.229 din Legea nr.71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr.287/2009 privind Codul civil.

Vă adresăm rugămintea de a ne comunica punctul dumneavoastră de vedere până la data de 19 ianuarie 2022 (inclusiv în format electronic, la adresa de e-mail ccr-pdv@ccr.ro), ținând seama de faptul că dezbaterile Curții Constituționale vor avea loc la data de 26 ianuarie 2022.

Vă asigurăm, domnule Președinte, de deplina noastră considerație.

Prof.univ.dr. Valer DORNEANU

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Dosar nr. 3886A/2021

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDIȚIONALĂ
NR. 10345 / 22 DEC 2021

Guvernul României
Prim-ministru
Nr.5/8382/20.12.2021

București

Domnului Președinte al Curții Constituționale a României
Prof. univ. dr. Valer Dorneanu

În temeiul art.146 lit.a) din Constituția României, republicată, și al art.15 din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, **Guvernul României formulează prezenta sesizare în vederea exercitării controlului prealabil de constituționalitate referitor la Legea pentru modificarea și completarea art.229 din Legea nr.71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr.287/2009 privind Codul civil (Pl-x nr.252/2021) (transmisă prin adresa SGG nr.15A/10156/2021):**

1.Aspecte preliminare:

La data de 7.12.2021 a.c., Plenul Camerei Deputaților, în calitate de cameră decizională a adoptat *Proiectul de lege privind modificarea și completarea art.229 din Legea nr.71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr.287/2009 privind Codul civil și, la data de 13.12.2021, legea mai sus menționată a fost depusă la Secretarul General al Camerei Deputaților pentru exercitarea dreptului de sesizare asupra constituționalității acesteia¹.*

Raportat la atribuțiile Curții Constituționale care privesc controlul constituționalității actelor normative înainte de promulgare - în temeiul art.146 lit.a) din Constituție și art.15 din Legea nr.47/1992²-, și apreciind că legea recent adoptată prezintă vulnerabilități din perspectiva conformității cu Legea fundamentală a soluțiilor pe care le cuprinde, înțelegem să vă supunem atenției următoarele aspecte vizând actul supus controlului constituționalității, o parte dintre acestea fiind semnalate, de altfel, și în cuprinsul punctului de vedere al Guvernului cu privire la inițiativa legislativă parlamentară.

În punctul nostru de vedere sunt indicate potențiale riscuri de neconstituționalitate (extrinsecă și intrinsecă) în legătură cu dispozițiile actului normativ în cauză prin raportare la prevederile art.1 alin.(3) și (5), art.21 alin.(1)-(3), art.50 și ale art.147 alin.(4) din Constituția României, republicată.

2.Argumente care impun, în opinia noastră, sesizarea de către Guvern a Curții Constituționale:

2.1 Vulnerabilități (extinseci) ale actului normativ în ansamblul său prin raportare la dispozițiile art.147 alin. (4) din Constituție.

Prin Decizia nr.795/2020, Curtea Constituțională a constatat neconstituționalitatea prevederilor art.229 alin.(3) din Legea nr.71/2011 (pentru punerea în aplicare a Legii nr.287/2009

¹procesul legislativ poate fi consultat la adresa de internet: http://www.cdep.ro/pls/proiecte/upl_pck2015.proiect?cam=2&idp=19366.

² privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

privind Codul civil), reținând (par.34 teza finală), în contextul configurării efectelor deciziei sale, că <<[...] până la organizarea prin legea privind organizarea judiciară a instanței de tutelă, atribuțiile speciale ale acesteia referitoare la exercitarea tutelei cu privire la bunurile minorului sau ale interzisului judecătoreasc ori, după caz, cu privire la supravegherea modului în care tutorele administrează bunurile acestuia, sunt îndeplinite de instanțele, secțiile sau, după caz, completurile specializate pentru minori și familie>> - soluție având (poate și din perspectivă de drept intertemporal) caracter temporar³.

Actul normativ în discuție instituie tot o soluție legislativă cu caracter temporar (tranzitoriu), asemenea dispozițiilor declarate neconstituționale, care, după opinia noastră nu ar trebui înlocuite tot cu dispoziții tranzitorii (acestea urmând a fi aplicate până la organizarea instanțelor de tutelă și familie), întrucât este discutabil dacă instituirea tot a unor dispoziții cu caracter tranzitoriu, fără dublarea acestora de demersuri legislative, administrative și logistice referitoare la organizarea instanței de tutelă și familie, semnifică conformarea cu recenta jurisprudență a instanței noastre de contencios constituțional.

Mai mult, prin Decizia nr.795/2021, Curtea Constituțională a reținut, între altele, următoarele:

27. (...), dat fiind rolul sporit al tutorelui, în cadrul măsurilor de ocrotire a persoanei fizice, atribuit acestuia prin dispozițiile titlului III - Ocrotirea persoanei fizice din Codul civil, legiuitorul a apreciat că este necesar să înlocuiască atribuțiile de control ale autorității tutelare, ca instituție administrativă, subordonată autorității publice locale, cu cele ale unei instanțe specializate, respectiv instanța de tutelă. În egală măsură, dată fiind importanța identificării rapide a unor soluții optime pentru problemele specifice unei persoane pentru care se solicită punerea sub interdicție judecătorească, cu consecința lipirii acesteia de exercițiul drepturilor civile, legiuitorul a prevăzut în mod expres, în art.107 alin.(2) din Codul civil, soluționarea cu celeritate a cererilor de competența instanței de tutelă, în acord cu principiul constituțional al dreptului la un proces echitabil, desfășurat într-un termen optim și previzibil (s.n.).

28. Or, toate aceste aspecte învederate în cele ce preced nu sunt compatibile cu faptul că situația tranzitorie reglementată de prevederea legală criticată în prezenta cauză subzistă de la data intrării în vigoare a Codului civil, respectiv 1 octombrie 2011, până în prezent. Astfel, lipsa de intervenție a legiuitorului, în sensul reglementării, prin legea privind organizarea judiciară, a organizării și funcționării instanței de tutelă (s.n.), este de natură să contravină dispozițiilor constituționale cuprinse în art.1 alin.(5) referitoare la principiul legalității, în componenta sa referitoare la calitatea legii, precum și dispozițiilor art.124 din Legea fundamentală privind înfăptuirea justiției, dat fiind faptul că nu asigură o bună administrare a justiției, prin lipsa de corelare cu normele de drept substanțial instituite în Codul civil, care reglementează ocrotirea persoanei fizice, permanentizând o situație tranzitorie, respectiv îndeplinirea de către o autoritate administrativă a unor atribuții atribuite prin lege unei instanțe judecătorești (s.n.).

(...)

30. Așadar, în prezenta cauză, Curtea reține că lipsa de intervenție a legiuitorului, în sensul instituirii normelor privind organizarea instanței de tutelă, de la data intrării în vigoare a Codului civil și până în prezent este de natură să denatureze scopul legii, respectiv acela de a acorda unei instanțe judecătorești atribuțiile exercitate până la data intrării în vigoare a Codului civil de o autoritate administrativă, respectiv autoritatea tutelară, având în vedere rolul crescut al tutorelui

³ De altfel, chiar și în lipsa unui asemenea paragraf clarificator, dreptul comun în materie ar fi fost constituit, între altele, probabil tot de art. 229 alin. (2) din Legea nr. 71/2011, care conferă competență aceluiași instanțe/secții/completuri, ca și cele la care se referă și Decizia CCR nr. 795/2020.

în administrarea bunurilor persoanei puse sub interdicție judecătorească, rol ce necesită un control efectiv din partea unei instanțe judecătorești, care beneficiază de garanțiile de imparțialitate și independență (s.n.).

31. De asemenea, în condițiile în care legiuitorul a reglementat în mod expres soluționarea cu celeritate a cererilor referitoare la ocrotirea persoanei fizice, în cazul instituirii tutelei, cu consecința lipșirii de exercițiul drepturilor civile, precum și al minorității, lipsa reglementării normelor de organizare și funcționare a instanței de tutelă lipsește de eficiență scopul legiuitorului instituit prin reglementarea de drept substanțial, respectiv acela de implicare a instanței judecătorești în luarea unor decizii sau soluționarea unor probleme legate de viața persoanei fizice, în toate cazurile în care este necesară intervenția instanței de tutelă (capacitatea de exercițiu a persoanei fizice, raporturile copiilor cu părinții în caz de divorț, filiație, autoritatea părintească, obligația de întreținere etc.) - s.n.

(...)

33. De asemenea, Curtea mai reține că, în temeiul normei tranzitorii criticate, un organ administrativ, aflat în subordinea autorității publice locale, respectiv autoritatea tutelară, se pronunță asupra exercitării tutelei cu privire la bunurile interzisului judecătoresc ori, după caz, cu privire la supravegherea modului în care tutorele administrează bunurile acestuia, fără ca partea interesată să poată contesta decizia organului administrativ în fața instanței judecătorești, ceea ce contravine dispozițiilor art.21 alin.(1) din Constituție privind accesul liber la justiție. (...) s.n.

În opinia noastră, substanța reglementării propuse (atribuirea competenței în discuție către instanțele judecătorești, dar concomitent cu delegarea unei părți consistente a activității jurisdicționale, respectiv a atribuției de efectuare a cercetărilor necesare, către o autoritate administrativă - autoritatea tutelară/Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului) vine în contradicție vădită (în special) cu considerentele mai sus expuse din Decizia CCR nr.795/2020, care nu pare a lăsa legiuitorului o marjă de apreciere în ceea ce privește delegarea competențelor specifice în această materie⁴. Așa fiind, în condițiile în care inițiativa legislativă propune delegarea spre îndeplinire organului administrativ a unor atribuții (și mai mult, fără a le decela pe cele pur administrative) cele statuate de instanța de contencios constituțional cu privire la soluțiile tranzitorii instituite prin Legea nr.71/2011 ar putea fi, în continuare, incidente și în cazul normelor propuse prin inițiativa legislativă, cu consecința că adoptarea unor soluții legislative similare cu cea constatată, în precedent, ca fiind contrare dispozițiilor Constituției, echivalează cu încălcarea, de către legiuitor, a obligației constituționale rezultate din art.147 alin.(4).

Cu referire la încălcarea dispozițiilor art.147 alin.(4) din Constituția României, republicată, amintim și că în jurisprudența Curții Constituționale s-a statuat că <<legiuitorul nu poate încălca exigențele constituționale stabilite prin deciziile anterioare ale Curții Constituționale, ci trebuie să găsească alte modalități de rezolvare a dificultăților întâmpinate în practică în acord cu Constituția. În acest sens, Curtea, în repetate rânduri, a statuat că "adoptarea de către legiuitor a unor norme contrare celor hotărâte într-o decizie a Curții Constituționale, prin care se tinde la păstrarea soluțiilor legislative afectate de vicii de neconstituționalitate, încalcă Legea fundamentală. Or, într-un stat de drept, astfel cum este proclamată România în art.1 alin.(3) din Constituție, autoritățile publice nu se bucură de nicio autonomie în raport cu dreptul,

⁴ Cât privește controlul efectiv asupra modului în care tutorele administrează bunurile persoanelor puse sub ocrotire, arătăm că, în principiu, obligația tutorelui de a da socoteală este una anuală, soluție care se regăsește și în alte legislații: Marea Britanie, Germania, Spania, Italia, Olanda sau Franța. Referitor la competența de verificare a acestui aspect, arătăm că soluția din NCC nu este una singulară, această atribuție revenind, și în alte legislații, instanței: Spania, Italia sau Olanda, în unele state acest control fiind realizat de mai mulți actori.

Constituția stabilind în art.16 alin.(2) că nimeni nu este mai presus de lege, iar în art.1 alin.(5) că respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie" [a se vedea Decizia nr.1.018 din 19 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.511 din 22 iulie 2010, Decizia nr.195 din 3 aprilie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.223 din 18 aprilie 2013, și Decizia nr.463 din 17 septembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.704 din 25 septembrie 2014, paragraful 38].

26. În jurisprudența sa, Curtea a subliniat importanța principiului constituțional general al comportamentului loial și a stabilit că "revine, în principal, autorităților publice sarcina de a-l aplica și respecta în raport cu valorile și principiile Constituției, inclusiv față de principiul consacrat de art. 147 alin. (4) din Constituție referitor la caracterul general obligatoriu al deciziilor instanței constituționale (a se vedea, cu privire la înțelesul principiului comportamentului loial al autorităților publice, Decizia nr.1.257 din 7 octombrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 758 din 6 noiembrie 2009, Decizia nr.1.431 din 3 noiembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 758 din 12 noiembrie 2010, Decizia nr.51 din 25 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 90 din 3 februarie 2012, Decizia nr.727 din 9 iulie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 477 din 12 iulie 2012, Decizia nr.924 din 1 noiembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.787 din 22 noiembrie 2012, sau Decizia nr.260 din 8 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.318 din 11 mai 2015). În aceste condiții, Curtea reține că legiuitorul, încălcând autoritatea de lucru judecat și efectele *erga omnes* ale deciziei de constatare a neconstituționalității, a procedat într-un mod contrar comportamentului constituțional loial de care acesta trebuie să dea dovadă față de instanța constituțională și față de jurisprudența acesteia. Întrucât respectarea jurisprudenței Curții Constituționale constituie una dintre valorile care caracterizează statul de drept, Curtea constată că obligațiile constituționale care rezultă din jurisprudența sa circumscriu cadrul activității legislative viitoare; or, în cauza de față, Curtea reține că, prin adoptarea unei soluții legislative similare cu cea constatată, în precedent, ca fiind contrară dispozițiilor Constituției, legiuitorul a acționat *ultra vires*, încălcându-și obligația constituțională rezultată din art. 147 alin. (4).^{5>>}

2.2. Dispozițiile legii sunt nepredictibile și/sau lacunare, iar prin aceasta nu răspund cerințelor de claritate, precizie, previzibilitate și predictibilitate a legii, astfel cum au fost dezvoltate în jurisprudența Curții Constituționale, conducând la încălcarea prevederilor art.1 alin.(3) și (5) din Constituție.

Reportându-se la dispozițiile art.1 alin.(3) și (5) din Constituția României, instanța de contencios constituțional a dat relevanță atât calității formulării în sine a normei, cât și corelării cu alte acte normative și aptitudinii acesteia de a fi aplicată efectiv și eficient.⁶

În verificarea calității legii, Curtea a făcut trimitere la normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, arătând că, „*deși acestea nu au valoare constituțională, prin reglementarea lor, legiuitorul a impus o serie de criterii obligatorii pentru adoptarea oricărui act normativ, a căror respectare este necesară pentru a asigura sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației, precum și conținutul și forma juridică adecvate pentru fiecare act normativ*”. S-a subliniat, de asemenea, că „*respectarea acestor norme concură la asigurarea unei legislații ce respectă principiul securității raporturilor juridice, având claritatea și previzibilitatea necesare*”.⁷

⁵ Decizia Curții Constituționale nr. 895/2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 64) și art. 666 din Codul de procedură civilă, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 84 din 4 februarie 2016.

⁶ Decizia nr. 513/2017 din 4 iulie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.578 din 19 iulie 2017.

⁷ Decizia nr. 420/2019 din 3 iulie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 883 din 1 noiembrie 2019.

În acest context, Curtea Constituțională a reținut că, potrivit Legii nr.24/2000⁸, actul normativ trebuie să se integreze organic în sistemul legislației, scop în care trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel, cu care se află în conexiune și „să fie redactat într-un limbaj și stil juridic specific normativ, concis, clar și precis, care să excludă orice echivoc”. Totodată, „o reglementare din aceeași materie și de același nivel poate fi cuprinsă într-un alt act normativ, dacă are caracter special față de actul ce cuprinde reglementarea generală în materie, reglementarea fiind derogatorie dacă soluțiile legislative referitoare la o situație anume determinată cuprind norme diferite în raport cu reglementarea-cadru în materie, aceasta din urmă păstrându-și caracterul său general obligatoriu pentru toate celelalte cazuri”.

Raportând cele evidențiate, de altfel constant, în jurisprudența Curții Constituționale la prevederile actului normativ adoptat, apreciem că acestea sunt criticabile din perspectiva respectării cerințelor de calitate a legii (claritate, precizie, previzibilitate, predictibilitate), sens în care arătăm, cu titlu exemplificativ, următoarele:

- din redactarea prevederilor alin.(2¹) și alin.(3¹) nu reiese care este intenția de reglementare cu privire la instanța căreia îi revin atribuțiile referitoare la „exercitarea tutelei cu privire la bunurile minorului sau ale interzisului judecătoresc ori după caz cu privire la supravegherea modului în care tutorele administrează bunurile acestuia” (la alin.(2¹) acestea urmând a fi îndeplinite de instanțele competente potrivit dreptului comun, iar potrivit alin.(3¹) ar urma să fie îndeplinite de instanțele, secțiile sau, după caz, completurile specializate pentru minori și familie);

- totodată, nu este clară intenția de reglementare în ceea ce privește procedura de urmat în cazul numirii curatorului special care îl asistă sau îl reprezintă pe minor la încheierea actelor de dispoziție sau la dezbatarea procedurii succesorale și numirea curatorului special prevăzut la art.167 din Codul civil, acesta nu se mai regăsește în cuprinsul, numirea curatorului neregăsindu-se în cuprinsul alin.(3¹);

- nu este clară intenția de reglementare privind consilierea prevăzută la alin.(3⁵); în măsura în care intenția de reglementare ar fi aceea de înaintare către instanța competentă a cererilor greșit îndreptate, în considerarea unei reminiscențe a legislației declarate neconstituționale, norma propusă ar trebui, în primul rând, să aibă caracter tranzitoriu și ar trebui să se refere la transmiterea, de îndată, din oficiu, a cererii greșit îndreptate către instanța judecătorească competentă;

- se constată, totodată, o imprecizie gravă a reglementării cu privire la atribuțiile efective pe care le au autoritățile administrative și cele judiciare în cadrul procesului de exercitare a controlului cu privire la activitatea ocrotitorului legal, fapt de natură să aducă atingere în mod direct drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale celor ocrotiți;

- ar fi de semnalat, în context, și utilizarea, surprinzătoare, în cuprinsul legii adoptate de Parlament, a noțiunii de interzis judecătoresc, în condițiile recente jurisprudențe a Curții Constituționale în materie;

- chiar dacă, prin ipoteză, ar fi aplicabile normele conflictuale de drept comun (art.6 NCC și art.24 și urm. NCPC), se constată lipsa unor norme distincte pentru soluționarea conflictelor de drept intertemporal care se vor ivi la data intrării sale în vigoare.

2.3. Încălcarea dispozițiilor art. 21 alin. (1) – (3) din Constituție.

- potrivit alin.(3¹) și (3³) autoritatea tutelară, respectiv direcția generală de asistență socială și protecția copilului au obligația de a efectua cercetările necesare și de a prezenta un raport

⁸ privind noțele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative.

scris instanței în vederea îndeplinirii de către acesta a atribuțiilor care îi revin; cum am arătat, din cuprinsul reglementării nu reiese însă care este rolul și care sunt efectele acestui raport în ansamblul procedurii. De asemenea, nu este clar dacă instanța va efectua un control efectiv (real) și deplin asupra rezultatului etapei administrative a procedurii; din reglementarea adoptată ar rezulta, mai degrabă, că, de fapt, controlul realizat de instanțele judecătorești se rezumă la a fi unul pur formal, aspect care ar echivala cu transferul atribuțiilor în materie de la instanțele judecătorești la organe administrative, existând riscul încălcării dreptului de acces la instanță și la un proces echitabil, în ansamblu, astfel cum este acesta garantat de art. 21 din Constituție. Așadar, lipsa realizării unui control jurisdicțional efectiv de către instanța judecătorească, ce are un rol de înaltă protecție a drepturilor, libertăților și intereselor minorilor aflați sub tutelă și ale majorilor vulnerabili echivalează, de fapt, cu neîndeplinirea misiunii jurisdicționale (tradiționale), în condițiile în care protecția persoanelor vulnerabile reprezintă o chestiune care vizează în mod direct ordinea publică.

Așadar, pentru a nu aduce atingere drepturilor celor vulnerabili, care au nevoie de ocrotire, controlul efectuat de organul jurisdicțional, în virtutea atribuției sale generale de supraveghere a modului de exercitare a tutelei, trebuie să aibă un caracter efectiv (concret, real) și continuu (să fie exercitat în mod constant, de natură să permită supravegherea adecvată a activității tutorelui), căci un astfel de control are menirea de a verifica felul în care ocrotitorul sau reprezentantul legal își îndeplinește nobila însărcinare.

În îndeplinirea misiunii de control, instanța judecătorească nu se poate mărgini la a face verificarea modului în care acest control este, de fapt, realizat, potrivit concepției de reglementare promovate prin legea adoptată de Parlament, de către o autoritate administrativă, ci trebuie să fie efectuat prin manifestarea unui rol activ accentuat și să urmărească în mod real și efectiv realizarea verificării minuțioase a modului în care tutorele își îndeplinește atribuțiile; or, modalitatea de reglementare a controlului echivalează, de fapt, cu lipsirea sa de eficacitate și de efectivitate și, pe cale de consecință, cu lipsirea celui interesat de dreptul de acces la un organ imparțial și independent (instanța de judecată) care să exercite această formă jurisdicțională de control *a posteriori*. Considerăm că din ansamblul reglementării propuse nu ar putea rezulta altă intenție de reglementare, în condițiile în care interpretarea în conformitate cu care instanța va realiza din nou un control al activității tutorelui, în condițiile în care acesta a fost deja realizat de către o autoritate administrativă, nu ar putea fi primită, din considerente ce țin de conferirea unui sens logic întregii reglementări. Pe de altă parte, în măsura în care s-a intenționat dublarea, de către instanța judecătorească, a controlului realizat de autoritatea administrativă, reglementarea ar fi lovită de o problemă (cel puțin) la fel de gravă, și anume timpul necesar realizării unui astfel de control, cu consecințe nefaste în ceea ce privește respectarea drepturilor și libertăților celui ocrotit.

2.4. Încălcarea prevederilor art.49 alin. (1) și ale art.50 din Constituție.

Având în vedere aspectele semnalate mai sus, și ținând seama de faptul că soluțiile legislative cuprinse în Legea adoptată de Parlament sunt de natură a aduce atingere drepturilor și libertăților minorilor aflați sub tutelă și majorilor vulnerabili (cu dizabilități intelectuale și psihosociale), apreciem că prevederile actului normativ intră în coliziune cu dispozițiile art.49 alin.(1) și ale art.50 din Constituția României, republicată.

Cum este știut, atât copiii, cât și persoanele cu dizabilități sunt titulari ai drepturilor și libertăților consacrate constituțional, însă pentru exercitarea și realizarea efectivă a acestora, în condiții de egalitate cu celelalte persoane, este necesar ca statul să adopte un întreg arsenal de măsuri pentru atingerea acestui deziderat; cu referire la persoanele cu dizabilități, în doctrină s-a arătat că acestea beneficiază, în aceeași măsură ca cele fără dizabilități, de drepturile și libertățile

prevăzute de Legea fundamentală. Cu toate acestea, cum s-a mai arătat, aceste persoane se lovesc de obstacole de natură psihologică, socială și economică, iar statul trebuie să realizeze o protecție specială a acestora, ținând seama de nevoile și situația lor specială. S-a mai susținut că protecția specială a persoanelor cu dizabilități presupune un set de măsuri complexe, dintre care trebuie să se bucure de o atenție deosebită aspecte precum elaborarea și aplicarea de politici, reglementări și măsuri administrative speciale, eliminarea reglementărilor, a cutumelor și a practicilor discriminatorii sau schimbarea mentalităților și a percepției cu privire la aceste persoane⁹.

Instituirea măsurilor de ocrotire (de drept civil comun și nu numai) pentru aceste persoane reprezintă o modalitate esențială de exercitare efectivă a drepturilor și libertăților acestor categorii vulnerabile, fie din pricina vârstei fragede, fie a unor dizabilități care le marchează (temporar sau definitiv) viața. Instituirea, de către legiuitor, a unui control jurisdicțional efectiv cu privire la modul în care ocrotitorul sau reprezentantul legal își îndeplinește misiunea (sarcina tutelei) reprezintă o parte componentă esențială a întregului eșafodaj al dispunerii măsurilor de ocrotire, lipsa caracterului efectiv al acestuia echivalând, în opinia noastră, cu o gravă inacțiune a autorităților statului, cu consecințe greu de imaginat, uneori insurmontabile și ireversibile cu privire la drepturile și libertățile acestor persoane vulnerabile.

Față de aspectele mai sus învederate, vă rugăm să admiteți sesizarea de neconstituționalitate.

Cu deosebită considerație,

[REDACTED]
PRIM-MINISTRU
[REDACTED]
NICOLAE-IONEL CIUCĂ
[REDACTED]

⁹ E.-S. Tănăsescu, M. Tomescu, în I. Muraru, E.-S. Tănăsescu (coord.), *Constituția României. Comentari pe articole*. Ediția a II – a, revizuită și adăugită, Ed. CH Beck, București, 2019, comentariul art. 50, p. 437.